

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

127 K. 7⁵

VERHAAL

VAN HET

GEVECHT

DER

KANONNEERBOOTEN

N°. 41 EN 42

BIJ

HET HAZEGRAS,

OP DEN 5 AUGUSTUS 1831.

VOORAFGEAAN

DOOR EENE ANTIKRITIEK VAN EEN GEDEELTE DER RECENSIE,
IN DE *VADERLANDSCHE LETTEROEFFENINGEN*
(OCTOBER 1832), VAN HET GESCHRIFT VAN CHAR-
LES DURAND: *DIX JOURS DE CAMPAGNE.*

LEEWARDEN,
G. T. N. SURINGAR.

1832.

Zoo als men zien zal, is het volgend verhaal zijnen oorsprong verschuldigd aan de onvolledige teregtwijzingen, voorkomende in de Vaderlandsche Letteroefeningen van de maand October 1832, n°. 12, op het verhaal, door Сн. DURAND, in zijne dix jours de campagne, over het gevecht bij het Hazegras van den 5 Augustus 1831, geleverd. - De Recensent heeft den bal, niet minder dan DURAND, misgeslagen. Dit stukje bevat niets, dat den Schrijver voor tegenspraak doet beducht zijn. Alleen meent hij, sommige omstandigheden niet sterk genoeg te hebben doen uitkomen. Den opmerkzamen lezer zullen de beweegredenen daartoe niet ontsnappen.

In het berigt, door de Staats-Courant van Dingsdag den 9 Augustus 1831, n°. 188, medegedeeld, komen ook eenige min naauwkeurige omstandigheden voor, () die in het later rapport, door den Heer Kolonel-Kommandant der Troepen in het vierde district aan Z. E. den Heer Luitenant-Generaal, Opperbevelhebber der Troepen in Zeeland, toegezegd, hoogstwaarschijnlijk zouden zijn teregt geweest.*

Dan dit rapport is, voor zoo verre den Schrijver bekend is, nimmer openbaar gemaakt.

Ieder, die alzoo de geschiedenis uit de Staats-Courant afschrijft, vervalt in dezelfde misstellingen.

(*) *Bij voorbeeld: de Kommandant van Sluis zou in den morgen van den 5^{den} eene verkenning naar den kant van het Hazegras gedaan hebben. De Majoor A. is naar den kant van Aardenburg uitgetrokken, en de dappere VAN HOPBERGEN heeft niet geaarzeld, om, met achterlating van niet meer dan het hoogst noodige getal manschappen, met 35 man den vijand op te zoeken; doch het was des namiddags te half zes ure.*

Men acht het niet overbodig, alhier het slot mede te deelen van de dépêche des Heeren Kolonel LEDEL, van den 6 Augustus 1831, luidende als volgt:

« *Het manmoedig en onverschrokken gedrag*
 « *van de Officieren en de Equipagie, even-*
 « *aart den heldendood van den braven VAN*
 « *SPEYK, daar zij, gedurende eenige uren, in*
 « *eenen weerloozen staat, het vijandelijk vuur*
 « *hebben doorgestaan, zich alle oogenblikken*
 « *door den dood bedreigd zagen, aan geene*
 « *overgave dachten, en de Vaderlandsche*
 « *vlag trotsch van den top is blijven wap-*
 « *peren. Er hebben daarbij zoodanige eer-*
 « *volle bedrijven en omstandigheden plaats*
 « *gehad, welke ik tot eene mijner eerste ver-*
 « *pligtingen reken, nader gedetailleerd aan*
 « *Uwe Excellentie bekend te stellen, opdat*
 « *deze bedrijven aan de vergetelheid ontrukkt*
 « *en naar derzelver waarde beloond en ge-*
 « *schat worden.*»

Aan dezen wensch van den Heer Kolonel hoopt de Schrijver van dit stukje voldaan te zullen hebben.

Ten slotte verklaart hij, op den 10 October 1832 het thans ten uitvoer gebragte voornemen te hebben opgevat, hetwelk alzoo aan niemand, buiten de stad zijner inwoning, bekend is geworden, vóór dat dit boekske ter perse is gelegd.

LEEWARDEN den 13 October 1832.

L. G. B.....

De Recensent zegt op pagina 542 der *Vaderlandsche Letteroefeningen* voor 1832: «Dat zoowel de Zeeuwsche Schutterij «als de Militairen, op den 5^{den}, *Sluis* heldhaftig verdedigd, en den veel sterkeren vijand met roem verjaagd hebben, is waar.»

Eerste misstelling (onwaarheid wil ik niet zeggen). — *Sluis is den 5 Augustus 1831 noch aangevallen, noch verdedigd.* De heldhaftigheid der Schutters en Militairen had alzoo geene gelegenheid, zich aldaar te vertoonen, veel min om hen roem te doen inoogsten.

De Recensent vervolgt: «Dat zij de Equipagen der Kanonneerbooten van dood of «gevangenis gered hebben, is mede waar.»

Tweede zinsnede en tweede misstelling. — Het sneuvelen van het overgebleven gedeelte van de Equipagie was op zijn minst twijfelachtig; en voor gevangenis bestond weinig vrees meer, toen de 700 Belgen het niet hadden durven wagen, de op droog zittende Booten van nabij te bestoken. De kans stond anders vrij goed: 700 tegen 46, waarvan 21 buiten gevecht! Neen, Recensent, de Kanonneerbooten zouden, reddeloos zijnde, verbrand zijn geworden, en de Equipagien de Sloepen te baat genomen hebben.

Ten derde staat er: « Maar de Kanonneerbooten zelve zijn aan den grond geraakt, « en daarna verbrand.»

Derde misstelling. — Boot n°. 42 alleen is aan den grond geraakt; 41 is bij haar gebleven. De Gelderschman kon zijnen Vlaamschen strijdgenuoot niet verlaten. Daarentegen is 41 alleen des nachts verbrand.

De Recensent eindigt met eene vierde aanmerking op CHARLES DURAND, en begaat zijne vierde en laatste misstelling, door te zeggen: « En *het Hazegras* is in handen der Belgen « gebleven!»

Het spijt mij, Mijnheer de Recensent, u al weder te moeten zeggen, dat gij u bedriegt. — Of zijn *Hasselt, St. Truijen, Leuven*, enz.

enz. ook in handen der Belgen gebleven, alzoo die plaatsen door hen weder zijn bezet, na het vertrek van onzen Prins met zijn zegerieverend Leger? De 700 Belgen zijn door VAN HOPBERGEN en de zijnen verdreven, en *het Hazegras* is later door de onzen weder verlaten, omdat het door den Recensent zoo heldhaftig verdedigde *Sluis* «zonder behoorelijke bezetting was gebleven, en dus voor «den vijand bijna open lag!»

Hiermede zou de Antikritiek als afgeloopen beschouwd kunnen worden; doch het verdriet mij, langer een wapenfeit, dat in moed, vastberadenheid en volharding voor geen ander, noch gedurende den tiendaagschen veldtogt, noch vroeger sedert den opstand voorgevallen, behoeft te wijken, zoo onnaauwkeurig bekend en beoordeeld te zien.

De oorzaak hiervan ligt in de onvolledigheid der openbaar gewordenen berigten; en de meeste compileurs meenen genoeg gedaan te hebben, wanneer zij, zonder echte bronnen of ooggetuigen te raadplegen, de nieuwspapieren à la Durand na schrijven.

Zoo kort mogelijk, zonder ophef, vooral over den Bevelhebber, want wij zijn van een bloed, zal ik het voorgevallene verhalen, mij

sterk makende, mij aan geen opmerkingen te zullen blootstellen, gelijk aan die, waartoe ik mij, om der waarheid wille, tot mijn leedwezen, jegens den Heer Recensent heb genoodzaakt gevonden.

Maar ter zake.

Het was ten gevolge van eene door den Heer Kolonel-Kommandant van het vierde district van *Zeeland* op den 4 Augustus 1831 uitgevaardigde order, dat de Kanonneerbootten n°. 41 en 42, onder bevel van den Luitenant ter Zee van de eerste klasse, JAN FREDERIK DANIEL BOURICIUS, van de noord- en zuidzijde *het Dievengat* instevenden, om bij *het Hazegras* post te vatten.

Waarschijnlijk moest deze beweging in verband gestaan hebben met eene manoeuvre der Landtroepen, die echter geen plaats greep. Dit worde verder met stilzwijgen voorbij gegaan.

De Luitenant BOURICIUS vatte omstreeks 8½ uur des voormiddags post voor de kil van *het Hazegras*, en opende het vuur. Aanvankelijk flauw, doch allengskens al heviger en heviger door musket- en buksenvuur beantwoord, werd de repliek op gelijke wijze

gegeven, en slechts nu en dan doof de stukken, op het groote huis bij de sluis, of met schroot, op eenige verwijderde groepen, geaccompagneerd.

De Boot n°. 42, waarover de Ridder H. J. VAN MALDEGHEM, Luitenant der tweede klasse, het bevel voerde, had met flauwte van wind en sterken tegenstroom te kampen, (de Booten waren bovendien in dat vaarwater zeer onhandelbaar,) en kon slechts omstreeks 10 ure, iets noordelijker dan n°. 41, post vatten. Van beide bodems werd het vuur voortgezet tegen den steeds in getal aangroeienden vijand, die, achter de dijken verschoonen, groot voordeel bezat.

Het doel der Booten was intusschen bereikt; de attentie des vijands was naar *het Hazegras* gelokt; derwaarts snelde van alle kanten de versterking heen, en een aanval van de landzijde zou dat belangrijk punt spoedig in handen der onzen hebben doen vallen. Hierdoor zou men meester geweest zijn van de *West-Vlaamsche* waterlossing.

Dan het werd tijd, de Booten buiten het vuur te brengen, alvorens zij door het wegvallen van het water op droog kwamen te zitten.

Den Luitenant VAN MALDEGHEM werd alzoo gelast af te zakken. De wind naar het zuid-

westen geloopt zijnde, werd de Sloep ter boegsering uitgebragt, opdat no. 42 niet op lijwal vervallen zoude. Dan 5 man werd in de Jol gekwetst, waarvan 4 buiten gevecht. VAN MALDEGHEM werpt het anker uit, daar hij zijn voorspan mist; en bij het omzwaaijen geraakt zijn achterschip aan den grond.

Op gelijke wijze afzakkende, wordt er 2 man in de Sloep van n°. 41 gekwetst, en 2 bootsvaarboomen afgeschoten. Hierdoor mede naar lij vervallende, kon n°. 41 niet meer boven n°. 42 omwerken, en wegens de ondiepte, was het ongeraden zulks benedenom te beproeven. De Luitenant BOURICIUS wierp dan ook het anker uit; hetgeen trouwens ook evenzeer gedaan zou zijn, alzoo hij, het ongeval van n°. 42 bemerkende, zich voornam, met zijnen makker het dreigend gevaar te trotseren, en dezen niet te verlaten. Het water snel wegvallende, kwam n°. 41 ook spoedig op den grond, en beide bodems stonden alras op droog: de waterforten waren in land-batterijen herschepen.

Ziedaar dus twee bijna droogvoets genaakbare vaartuigen, met 46 koppen bemand, doch waarvan verscheidene reeds buiten gevecht geraakt waren; blootgesteld aan het vuur van 700 Belgen, voorzien van een stuk geschut,

hetwelk zij gedurig, *ongemerkt*, van positie deden veranderen, hetgeen zeer gemakkelijk kon geschieden door de hooge distels, waarmede de uitstekende en de Booten beheerschende dijk begroeid was.

En welk vooruitzicht bestond er? Van het geschut kon slechts in den uitersten nood gebruik gemaakt worden; want een vaartuig, gebouwd om in het water liggende de schokken van zijn eigen geschut te wederstaan, wordt, op droog staande, door datzelfde geschut uiteen gerameid.

Het schrootvuur van den vijand, zijne ronde kogels, zijne geweren en buksen sleepten verscheidene onzer heldhaftige Zeerobben in het graf, of maakten hen onbekwaam, het Vaderland op dat tijdstip van nut te zijn. De rompen werden aan splinters geschoten; Boot 41 bekwam onder anderen een grondschot, onder de kruidkamer *stuurboord* in en *bakboord* uit.

Hulp van de onzen scheen er niet te hopen. Immers het was den Opperbevelhebber vooraf zeer goed bekend, dat te één ure namiddag de positie door de Booten reeds lang verlaten moest zijn; en die tijd was daar, zonder dat er iemand opdaagde, om de Booten te redden uit de hagchelijke stelling, waarin zij geraakt waren.

Wel vleide de Equipagie zich telkens, wanneer hoorngeblaas of trommelslag zich deed hooren; maar steeds te vergeefs.

En echter wankelde geen een der onzen!

Toen gaf de Bevelhebber den Luitenant VAN MALDEGHEM te kennen, en kwam met hem overeen, « vol te zullen houden tot den donker en tot het wassend water, om alsdan, « zoo mogelijk, de Booten vlot en weg te « krijgen;» doch wanneer dit, zoo als hoogstwaarschijnlijk was, niet mogelijk zou wezen, tegen dien tijd « te zullen trachten, de gekwetsten en manschappen weg te zenden; « alsdan met het overschot het vuur gaande « te houden, en, wanneer die ontruiming « geheel zou afgeloopen wezen, en zij beiden « (te weten de Luitenants VAN MALDEGHEM en « BOURICIUS) alleen op de ontredderde Booten « overgebleven zouden zijn, dezen te verbranden.»

De Manschappen — geen pen is in staat, de onwankelbare onversaagdheid, de nimmer wijkende trouw van die echte Nederlanders te schetsen! Alleen het gevoel kan hierin te hulp komen; en hij, wiens hart de gloeiende spiegel niet is van het hunne, kan zich nimmer die gewaarwordingen scheppen, waarmede zij vervuld waren.

Voorbeelden zal ik hier niet aanhalen: de helden zal ik later noemen. Doch verzoek elken, in den rustigen hoek van den huis-selijken haard tabaksrook-dampenden lezer, zich dezen toestand voor te stellen. - Gedurende *vijf*, *zes*, eindelijk *negen* uren aan het moorddadigst vuur blootgesteld, zagen zij hunne bodems, hunne redmiddelen onder hunne voeten vernielen, en stonden ieder' oogenblik, door een ongelukkig schot, bloot voor den heldendood van VAN SPEYK! Maar geen hunner sprak van wijken! Geen hunner liet het hoofd weemoedig hangen! Ieder hunner deed zijn pligt; en wanneer het verdwijnend tromgerommel hen overtuigde, dat zij zich met eene ijdele hoop op ontzet geveild hadden, ging er een luid «hoerah» op, om den Belgen te bewijzen, dat het nimmer eenen Hollandschen Zeeman aan moed en volharding ontbreekt!

Doch eindelijk toch schijnt er gegronde hoop op redding gekoesterd te kunnen worden! Men hoort te 5½ ure des namiddags op Neêrlands grenzen het geliefde Wilhelmus; men hoort het vuur des aanvals; men ziet den Belg vlieden - maar ijdele hoop: de onzen worden door de overmagt gestuit, en moeten terug. - En geen wonder! - Dappere VAN

HOPBERGEN! die u op dien dag ook als echt Nederlander, als trouw vriend en landgenoot hebt doen kennen, uwe poging was edel en zeldzaam. Naauwelijks bekomt gij berigt van het wanhopig en nutteloos gevecht, door uwe krijgsmakkers volgehouden wordende, of gij verzamelt alles, wat u in het volvoeren uws voornemens kon bijstaan; het onbezette *Sluis* laat gij in uwen rug, valt den twintigmaal magtiger vijand met 35 man aan, en verdrijft hem tot over de brug van *het Hazegras*. Uw bestaan verhief den moed der Zeehelden, die thans gezien hadden, dat men op bijstand bedacht was, en verdeelde de aandacht des vijands; uw aanval, schoon niet geheel aan het doel beantwoordende, bragt alzoo veel toe tot de latere redding onzer dapperen. Dezen echter konden thans niet anders denken, dan van God alleen en door eigene volharding redding te kunnen verwachten; en deze overtuiging deed hen het gevecht met vernieuwden moed voortzetten.

Dit duurde voort, tot de avond viel, wanneer alle toebereidselen, hetzij tot vertrek met, hetzij tot het verlaten en vernielen van de Booten getroffen en in werking gebragt zouden worden; toen eindelijk na zonnen-
 ondergang het Wilhelmus der Hoornblazers

en de stormmarsch der Tamboers den hernieuwden aanval van VAN HOPBERGEN, door op wagens van *Oostburg* aangevoerde Zeeuw-sche Schutters versterkt, aankondigde.

Slechts één woord van den Bevelhebber was genoeg, om 5 man in de Jol te doen springen, deze over het drooge te doen slepen, en met hem het schorre en den dijk te doen beklimmen, ten einde door dezen aanval VAN HOPBERGEN te ondersteunen, en het werk van den dag waardiglijk te voleindigen. Doch dit maal mogten zij hunnen moed niet koelen: VAN HOPBERGEN, de zijnen een twintigtal passen voorafgaande, had de Belgen reeds op de vlugt gedreven, en slechts één zijner Schutters was bij dien kloeken aanval gekwetst. Eenige schoten, zoo van de Booten als van de Landtroepen, zetten aan derzelfer vlugt den noodigen nadruk bij.

Inmiddels had VAN MALDEGHEM, op bekomen last, de schade aan de vaartuigen, zoo veel doenlijk, laten herstellen, en dezelve tot het wegzeilen in order gebragt. De vlaggen, wapens, ammunitie enz. van n°. 41 waren op het dek gehaald, alzoo bij het wassend water gebleken was, dat deze bodem niet vlot te krijgen zou zijn. Tusschendecks was het vaartuig nagenoeg vol gelooopen. De gekwetsten

werden inmiddels met de Lootsboot naar *Sluis* gezonden; Neêrlands vlag, met al het geborgene en het overschot der Equipagie naar de Boot n°. 42 overgebracht. Slechts de Matrozen VAN DIJK en JUWEL bleven met den Bevelhebber op n°. 41. - Dit alles volbragt zijnde, zeilde VAN MALDEGHEM, op last van den Luitenant BOURICIUS, af, en toen hij op eenigen afstand was, begaf zich de Bevelhebber weder naar den wal, om VAN HOPBERGEN te verzoeken, thans naar het onbezette *Sluis* terug te trekken. Dit geschiedde, zoowel omdat de terugkomst der Belgen te verwachten was, en de positie dan zonder grooter magt niet te houden zou zijn geweest, als omdat *Sluis onbezet* was, en de door VAN HOPBERGEN ontvangene order buitendien medebragt, *het Hazegras* niet langer bezet te houden dan noodig zijn zou, om den aftogt der Kanonneerbooten te verzekeren.

Voor zijne persoonlijke veiligheid begeerde de Luitenant BOURICIUS geen man over te houden, en hij bevond zich alzoo des nachts ten 10½ ure, met zijne twee bovengenoemde Matrozen, alleen op het vaartuig, in hetwelk het water even hoog als er buiten stond, zijnde het toen op zijn hoogst.

Het vallen des waters werd met geduld

verbeid; en naar mate de mogelijkheid ontstond, werd de tusschen het dek opgerigte en ongelukkig mede nat geworden brandstapel in gereedheid gebragt, om de Boot spoedig te kunnen verteren.

Jammer dat de laatste manschappen van de ter hulp gesnelde Landtroepen den rooden haan in het groote huis bij de sluis staken, en daardoor den vijand het sein van den aftogt gegeven werd, zoodat hij terstond de stelling weder bezetten kon, de Boot bestoken en den aftogt afsnijden.

De stapel moest hierom vroeger in vlam gezet worden, dan anders gebeurd zou zijn. Het water was naauwelijks twee voet onder het dek gevallen, en de vlam nam spoedig af. De Bevelhebber, met de Sloep in de nabijheid gebleven, keerde weder naar boord, stookte het vuur beter aan, en verliet den bodem niet, voor dat de vlam goed werkzaam was. Des nachts tusschen 2 en 2½ uur kwamen de Luitenant Bouricius en zijne trouwe medgezellen behouden aan boord van de Boot n°. 42 aan.

Na alzoo getracht te hebben, het waarachtig verhaal van het voorgevallene zoo veel mogelijk te bekorten, zal ik nu eenige hij-

zonderheden vermelden, en daarna daden ophalen, wier mindere bekendheid mij altijd gesmart heeft en onregtvaardig is voorgekomen.

Gedurende elf en een half uur is de Boot n°. 41 in het gevecht geweest; zij verloor daarbij 2 harer manschappen en bekwam 11 gekwetsten, waarvan, kort daarna, nog 2 aan hunne wonden overleden.

N°. 42 bekwam in negen en een half uur strijdens 9 gekwetsten; alzoo waren er 22 van de 46 manschappen buiten gevecht gesteld.

Meer dan 100 kanon- en bijna 3000 geweerschoten werden van de Booten gelost, en gansch niet nutteloos! Achter den dijk lagen vele vijandelijke lijken. Men telde er 37; en bij de brug lagen nog 9 Belgen, welke door een schot, dat door den Luitenant BOURICIUS zelf gerigt en gelost was, waren neergeveld. Twee of drie gewonden en twee ongekwetsten zijn den onzen in handen gevallen; doch zonder eenigen twijfel heeft een veel grooter aantal de Hollandsche kaas geproefd. Immers de vijand had den geheelen dag tijd gehad, om zijne gekwetsten te vervoeren, en op 46 dooden (ongerekend dat men door de duisterheid zich niet met zekerheid van het getal der nog aanwezige lijken kon vergewissen) moet

dat aantal groot zijn geweest; en echter heeft men geene gekwetsten gevonden; zij waren alzoo vervoerd, en bij de vlugt medegenomen.

Het vijandelijk stuk geschut is waarschijnlijk in eene sloot geworpen; althans de paarden zijn door den Matroos SCHOUTERMAN opgevangen. De gedebarqueerde Matrozen waren terstond onze Troepen vooruitgesneld, en het kostte eenige moeite, hen terug te doen komen, om naar boord weder te keeren.

Het was dezelfde Matroos SCHOUTERMAN, die, na gewond te zijn, des middags te 1 ure, met koen overleg en overgroot levensgevaar, den vasten wal bereikte, om het berigt van den hagchelijken toestand der Booten naar *Sluis* over te brengen. Zijn ijver was zoo groot, dat hij, hoezeer gewond, en niettegenstaande de uitgestane vermoeijenissen, met den Kapitein VAN HOPBERGEN naar *het Hazegras* snelde, en aldaar, zoo als gebleken is, niet van de laatsten was.

Men mag vertrouwen, dat een ieder zal toestemmen, dat er bezwaarlijk eene stelling kan opgenoemd worden, die meer moed, standvastigheid en volharding vereischte, dan die, waarin de Equipagien dezer Booten zich in dit langdurig en hopeloos gevecht bevonden. Den kommanderenden Officieren zou het on-

mogelijk geweest zijn, den roem en de eer van Neêrlands vlag te redden; een der vaartuigen, die beide als verloren moesten beschouwd worden, voor den dienst van Koning en Vaderland te bewaren; het andere te behoeden voor de onuitwischbare schande, de vlag van oproer en verraad te dragen daar, waar de wimpel van Oranje, zijne en Hollands roemrijke kleuren, het Nederlandsch oog verlustigden, en de gekwetsten in veilige haven te doen brengen, zoo niet allen met één hart, met ééne ziel de bevelen hunner Superieuren hadden ten uitvoer gebragt, ja dikwijls voorgekomen.

Eere dan ook aan u, VAN MALDEGHEM! die aan eed en plicht getrouw, de eer van uwen naam hebt gehandhaafd, en den Koning en uw nieuw Vaderland hebt bewezen, dat moed, beleid en trouw, niet alleen als leus op uw eereteeken te lezen stonden, maar ook de waarachtige uitdrukking waren van uwen geest en van uw hart!

En, Broeder! van welken uwer Zeelieden zal ik thans melding maken?

Er is zoo veel bedreven! Ieder hunner kan daden opnoemen, die niet verzwegen moesten worden. Laat mij dus trachten eene keuze te doen.

Na uren lang met bedaarden moed en ijver zijne pligten betracht te hebben, en, wanneer zijne overige bezigheden zulks toelieten, met het handgeweer te hebben gewerkt, werd de Adelborst der eerste klasse, J. N. HUIJS, aan de hand gekwetst. Naauwelijks verbonden, snelt hij weder naar boven, helpt en doet wat hij kan, en houdt den moed der Matrozen door zijn voorbeeld gaande.

De Officier van Gezondheid, L. N. DE KRUIJFF, bewijst, door de spoedige en hulpvaardige verzorging der gekwetsten, dat bij hem diezelfde gevoelens huisvesten, waardoor de Nederlandsche Militaire Geneesheeren steeds grooten lof hebben verdiend.

De Konstabels-maat SCHNERTZEL bekomt eene kogelwonde aan het hoofd, en echter neemt hij binnen een kwartier uur het bevel over zijnen 18ponder weder op, alhoewel zijn opvolger inmiddels gesneuveld was. Hij werkt door, alsof hij de rekruten onderwees, niet-tegenstaande eene tweede wond de eerste al spoedig opvolgde. Ook was hij een der eersten die in de Jol sprongen, om n°. 41 te boegseren. Eene derde wond stelde hem toen buiten gevecht; maar naauwelijks was het bloedverlies gestelpt, of deze onversaagde strijder nam weder deel aan het gevecht. Zes

wonden, in 's Konings dienst opgedaan, versieren dezen held.

Na gedurende 30 jaren zijn Land met eere te hebben gediend, gaf de Matroos der eerste klasse, VAN DIJK, bij herhaling vernieuwde bewijzen van zijne ervarenheid; en zijne koene, bedaarde handelingen deden hem met lof opmerken. Hij was een der twee vrijwilligers, die den Luitenant BOURICIUS bijbleven, om n°. 41 te vernielen, opdat geen Belg dien geheiligden bodem immer zou betreden.

De reeds brandende Boot, hoewel nog niet voldoende ontvlamd, was overal met kruid bezaaid; doch de volle kardoezen, tusschen zeilen en touwwerk verspreid, weerhielden noch VAN DIJK, noch JUWEEL, zich aan het grootste gevaar bloot te stellen, ten einde het werk der vernieling te voltooijen.

Deze JUWEEL werd dan ook, door de uitbarsting dier kardoezen, aan hoofd, gezigt en arm deerlijk gebrand. Vroeger zou hij reeds een wissen dood getrotseerd hebben, door zich *weder* op de zaling, ter bespieding van den vijand, te begeven, zoo zijn Chef hem zulks niet belet hadde.

LUSTENHOUWER liet zich ook door zijne wonden niet weerhouden, om, pas verbonden, het gevecht te hervatten.

SCHOUTERMAN eveneens; en zijne vermoeijensissen vergetende, spande hij al zijne krachten in, om het vernielde tuig te herstellen.

Door dezen man is een uitstekend bewijs van Hollandsche volharding gegeven. — Na zijne verwonding, en omdat de Luitenant BOURICIUS daarom meende, geen dienst meer van hem te kunnen hebben, werd hij door denzelfven met de depêches, waardoor den Bevelhebber van het district kennis van den toestand der Booten gegeven werd, over de plaat naar den Militairen post, *Retranchement*, gezonden; met de grootste bereidwilligheid voldeed hij aan zijnen last, en tegen alle verwachtingen aan, zag men hem binnen kort op de plaat terug komen. Doch zijne pogingen waren nutteloos: een hagelbui van vijandelijke kogels stuitte hem; hij viel en werd voor dood gehouden. Maar neen: door geulen en slinken gekropen, wordt hem door de Belgen elders belet *het Dievengat* over te komen; doch eindelijk gelukte hem dit bij den eersten Nederlandschen post; en wij hebben hem zoo straks vermeld, als een der eerste volgers van VAN HOPBERGEN.

Indien de Marinier DE KRIJGER niet ten laatste bezweken ware, zou ook hij ongetwijfeld gedeeld hebben in de eervolle belooningen,

door Zijne Majesteit aan de Equipagien uitgedeeled.

Menige Belg ondervond de gevolgen van het overleg en de onverschrokkenheid van den Matroos GEVAERS en zijne makkers.

Op Boot n°. 42 waren het gedrag en de houding der Manschappen niet minder den echten Nederlander waardig.

Onder zoo velen mag men den Stuurman SCHEPS noemen, die het voorbeeld gaf, om, onder het hevigst vuur, in de Jol te springen, ten einde den tros uit te brengen. Zijne wond in de regter dije, even verbonden, maakte ook geen einde aan zijne onverschrokkenne werkzaamheid; en tot driemalen toe heeft hij zich vrijwillig aan het grootste gevaar blootgesteld.

De Kwartiermeester SCHIBION vond men, hoezeer zwaar aan het hoofd gewond, steeds in het hevigste vuur.

De Matrozen SCHEURKOGEL, TURIT, VAN DER VLIET, STAETE en HOOGLAND streden met leeuwenmoed door, en spoedden zich mede naar wal, om VAN HOPBERGEN in het verjagen der Belgen en de vermeestering van *het Hazegras* behulpzaam te zijn.

De ware toedragt van het gevecht van den 5 Augustus 1831, vermeen ik hierdoor behoorlijk te hebben doen kennen. Een gevecht, waardoor op nieuw bewezen is, dat der vaderen moed - hunne bedaarde standvastigheid in het trotseren van het dreigend gevaar - hunne zelfopoffering ter handhaving van Neêrlands roem en onbevleete eer, niet bij het nageslacht zijn uitgestorven! Een gevecht, waardoor aan Koning en Vaderland op nieuw is bewezen, dat verraad, oproer en geweld den Nederlander niet doen wijken; - waardoor de vreemde geweldenaars kunnen vooruitzien, welke tegenstand hen wacht, wanneer zij het mogten bestaan; Nederlands heilige regten, op den eigen bodem, te komen aanranden!

Onze dapperen hadden dan ook het voorregt, de meest gewenschte goedkeuring van hunnen Koning weg te dragen.

Ik zal hier de woorden niet herhalen door Zijne Majesteit, korte dagen na dit gevecht, ten aanhooren van velen, aan eenen bloedverwant van den Divisie-Kommandant toegesproken. Slechts zal ik het openlijk bewijs dier hooge tevredenheid vermelden: hebbende Zijne Majesteit, na die bij Kabinets-rescript te heb-

ben doen betuigen, hem de welverdiende Willemsorde geschonken.

Van den Luitenant VAN MALDEGHEM, reeds vroeger met die orde versierd, werd, volgens de statuten, eervolle melding op de Legerorder gemaakt.

Wijders werden, bij Hoogstdezelfs besluit van den 29 September 1831, n°. 1, eveneens tot Ridders van de Militaire Willemsorde vierde klasse benoemd:

de Adelborst J. N. HULJS,
 de Chirurgijn der derde klasse L. N. DE KRUIJFF,
 de derde Stuurman L. SCHEPS,
 de Konstabels-maat F. J. SCHNERTZEL,
 de Matroos der eerste klasse H. J. VAN DIJK,
 de Matroos der eerste klasse P. SCHEURKOGEL,
 de Matroos der tweede klasse A. JUWEEL,
 de Matroos der tweede klasse J. VAN DER VLIET,
 en de Matroos der derde klasse C. SCHOUTERMAN.

Den Bevelhebber dezer Divisie viel alzoo de zeldzame eer te beurt, een vierde gedeelte van zijne onderhebbenden, met hem, de *welverdiende* blijken van tevredenheid en goedkeuring van hunnen geëerbiedigden Monarch te zien dragen; blijken van goedkeuring, waarop zij, waarop ieder verdediger van het geliefde Vaderland den hoogsten prijs stelt: want IN WIEN VINDT MEN

« EEN MEER BEVOEGD BEOORDEELAAR
« VAN VASTBERADEN MOED EN GE-
« VAARVOLLE VOLHARDING, DAN IN
« DEN STANDVASTIGEN HANDHAVER
« VAN NEDERLANDS ROEM, VRIJHEID
« EN ONAFHANKELIJKHEID ! »

Nederlandsche Boekhandel.

Bij G. T. N. SURINGAR te Leeuwarden,
en voorts bij den Heer W. BRAVE Jr. te
Amsterdam, en de voornaamste Boekhan-
delaren in het Rijk.

REDEVOERING over het HOOG BELANG
dat het Koninkrijk der Nederlanden, ook
thans nog, heeft bij eene welingerigte *MARINE*.
Uitgesproken ter plegtige inwijding van het Ko-
ninklijk Instituut voor de Marine te Medemblik,
op den 28 Augustus 1829, in de Grootte Kerk al-
daar, door Mr. HUGO BEYERMAN, *Hoogleeraar*.
gr. 8°, velijn papier..... f » - 50.

DE SCHELDE DOOR DWANG GEOPEND,
Dichtstuk, door Mr. C. P. E. ROBIDÉ VAN DER AA.
gr. 8°, velijn papier..... f » - 30.

IETS ter nagedachtenis van J. C. J. VAN SPEYK,
door Mr. A. VAN HALMAEL Jr., K. STORT en Mr. C. P.
E. ROBIDÉ VAN DER AA. gr. 8°, velijn papier. f » - 30.

ZELF-OPOFFERING van JAN CAREL JO-
SEPHUS VAN SPEYK, plegtig gevierd door het
Koninklijk Instituut voor de Marine, den 9 van
Lentemaand 1831; bevattende eene REDEVOERING
en AANTEKENINGEN van den *Hoogleeraar* LAUTS,
en eenen LIERZANG van den *Lector* A. BEELO.
gr. 8°, velijn papier..... f » - 70.

QUELQUES OBSERVATIONS, par E. W. VAN DAM VAN ISSELT, *Membre de la 2e Chambre des Etats Généraux, Commandant d'un Corps Chasseurs Volontairs.* gr. 8°, velijn papier. f » - 25.

NEÉRLANDS HELDENDADEN TE LAND, van de vroegste tijden af tot in onze dagen, door J. BOSSCHA, *Hoogleeraar aan de Militaire Akademie te Breda*, 1°, 2°, 3°, 4° en 5° aflevering, te zamen bij intekening..... f 1 - 25.
buiten intekening..... - 1 - 80.

In deze vijf afleveringen, bevattende **TAFEREELEN UIT DE VROEGSTE EN DE GRAFELIJKE TIJDEN**, zijn behandeld: 1° de *Batavieren*, 2° de *Friezen*, 3° *Nederland onder de Leenregering*, 4° de *Strijd met Vlaanderen*, en ten 5ⁿ *Vuurwapenen - Schutterijen - Soldij*. De intekening op dit werk, hetwelk zal worden voortgezet als bij *prospectus* is omschreven, staat voor alsnog open, terwijl zij, die mogten verlangen hetzelfde in eens bij de laatste aflevering compleet te ontvangen, mede als intekenaars zullen worden aangenomen, mits daarvan opgave doende. Bij de laatste aflevering zullen een algemeene titel en voorrede uitgegeven worden, ten einde al de afleveringen bij elkander te kunnen voegen, als een doorlopend geheel, hetwelk, zoo als de uitgever vertrouwt, den beminnaren eener zoo nuttige als aangename lectuur en allen, die belang stellen in de geschiedenis en den roem van het Vaderland, hoogstwelkom zal zijn.